

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LX Nr. 23

KETVIRTADIENIS, Rugsėjo [September] 6, 1979

KAINA 25 c.

KASDIEN

JAUNESNIEMS ŽMONĖMS NIEKAD NEBUVO TAIP KA GERO JIS DUOS "VILNIES" REIKALAIS

Išties, jaunesniems žmonėms, pradėjusiems šeimyninį gyvenimą, svajonė įsigyti nuosavą namelį šeimai auginti, tapo sapnu. Ipotekos (mortgage), kad ir vidutiniškas pajamas turintiems, beveik nebepraeina, namų kainos kyka pasišokėdamos.

Jeigu prieš dešimt metų, 1969, vienai šeimai naujų namelių kainos vidurkis buvo \$27,900, tai dabar jau \$72,000. Na, ir pradėję gyventi savistoviai jauni žmonės gali svajoti apie išgyjimą nuo savos pastogės!

Nuomos irgi didėja. Nuo 1973 m. iki 1977 padidėjo net 38 proc., vidutiniškai iki \$184 per mėnesį už nelabai kokį butelį.

Nenuostabu, kad žmonės šneka, jog po metų kitų bus dar prasčiau.

***

Gazolino už mažiau kaip \$1.00 galiono nebėra. Automobilistai aliarmoja kas bus. Tuo tarpu naftos didžiosios firmos žeriasi bilijoninius pelnus, plėšia iš vartotojų net apeidamos įstatymą.

Energetikos departamentas patikrinęs tik 15 firmų knygas surado, kad jos nuo 1973 metų neteisėtai prisiplėšė \$4.8 bilijono. Tokia Exxon net virš bilijoną. Manoma, kad patikrinus visų firmų knygas bus surasta, kad apeidamos įstatymus prisišienavo apie \$10 bilijonų.

Štai kur ir pakastas vienas iš šuniukų, kad prie stotelių reikėjo stovėti eilėse ir biednesniems žmonėms gazolinas pasidarė liuksusas.

***

Niekad pasaulyje nebuvo tiek badujančių žmonių, kiek yra dabar. Kaip praneša Pasaulinės Maisto tarybos direktorius Maurice J. Williams, daugiau kaip bilijonas žmonių gyvena nedavalgę ar badauja, daugiau kaip 450 milijonai žmonių kamuojasi nuo nusimaitinimo, mažiausia 250,000 vaikų kasmet apanka be vitamino A (pieno).

Tuščios žemės pasaulyje didžiausi plotai. Vien tik Amazonės baseinas galėtų išmaitinti pusę žmonijos, čia pas mus JAV irgi tuščios žemės tiek ir tiek, išsivysčiusios pramoninės šalys žemės ūkio mašinų neturi kur dėti.

Ar nesijuoks aicinančios kartos, kad toleravom tuos, kurie nei patys ėda, nei kitam duoda!?

***

Kitą mėnesį JAV atvyks popiežius Jonas Povilas II. Laikraščiai jau skelbia, kur jis sustos, kur melsis, kur pasakys kalbas, su kuo susitiks ir t. t. Žinoma, jis čia sujudins svieta, bet ar ko gero žmonėms duos.

Praktika parodė, į Meksiką nuvykęs mušėsi į krutinę, kad jis už biednus ir skriaudžiamus, bet, girdi, poteriaukite, tikėkite dievu ir

Kaunas šiandien. Nauji gyvenamieji rajonai.

E. Katino nuotr.

LIBRARY
SEP 7 1979

STATE HISTORICAL SOCIETY
UNIVERSITY OF WISCONSIN

KAUNAS ŠIANDIEN

Su šiuo dengė niūrūs juodų dūmų debesys, kur akį mesi—gruivėsiai. Hitlerininkai atsitraukdami sprogdino abi elektros stotis, vandentiekį, geležinkelio stotį ir tunelį, visus tiltus, malūną ir telefono-telegrafo stotį, sudegino "Maistą," "Drobę," "Metalą," "Gumą," "Pergalę"—apie 60 procentų miesto įmonių. Sunaikino dalį universiteto pastatų, beveik visas mokyklas, išplėšė klinikas, kitas ligonines, poliklinikas, nuniokojo kūdikių namus, uostą, vaistų sandėlius.

Kituose respublikos rajonuose dar tebevyko aršūs mūšiai už kiekvieną žemės pėdą, o spauda mirgėjo džiugiais pranešimais apie gyventojų aprūpinimą duona, vandeniu, baigiama sutvarkyti greito-

viskas bus gerai. Lenkijoje irgi tas pats—poteriaukite, tikėkite dievu. Ne kas kita bus ir čia Amerikoje.

Popiežius pasakys kalbą ir Jungtinėse Tautose. Iš nikelio galima eiti lažybų, kalbės už taiką pasaulyje, bet prieš kunigus, laiminančius ginklus bei einančius į karą, neprasitars nė žodeliu.

***

Prieš šešis mėnesius nacionalistai ir senosios kartos pasimetėliai buvo bepradėdą giedoti himnus, kad "Vilniai" kaput. Bet kaip matome, tas jų džiaugsmas nepasiteisino. Laikraštis eina. Žinoma, tik kas antra savaitė, bet eina. Ne iš molio nulipdyti pažangiečiai juom rūpinasi, remia, padeda, kad gyvuotų.

Rugsėjo 23 d. direktorių taryba ruošia laikraščio naudai pikniką po stogu. Kaip įprasta, rudeniniuose laikraščio piknikuose esti laimėjimai. Šį kartą irgi bus. Knygutės jau išsiuntinėtos. Pasistenkime bilietukus išplatinti, nė vieno negrąžinti administracijai. Kuo daugiau jų išplatinsime, tuo didesnė laikraščio bus parama.

Taipgi yra paskelbtas \$20,000 vajas. Atsiminkime ir jį.

Nežiūrint kaip laikraščio ėjimas suretėjo, bet jis turi eiti.

S. J. Jokubka

pastatų vietoje, pradėjo kloti pamatus gyvenamajam namui, čia stabtelėjo dažnas praeinantis. "Tarp Daukanto, Majakovskio ir Kęstučio gatvių bus daugiaaukščių namų kvartalas,"—su pasitenkinimu aiškino vyrai besidomintiems. Maironio, Mickevičiaus, Puškino, Gorkio gatvėse, Laisvės alėjoje iki tol buvo atšvesta nemaža įkurtuvių, tačiau pavieniai penkiaaukščiai jau nieko nebestebino. O čia, prie senojo Nemuno, augo pirmasis tokių aukštaūgių kompleksas.

Kartu su šimtais kitų statybininkų J. Noreikos brigada kėlė miestą į aukštį, plėtė į visas puses. Naujais žiburiais sužibo Vilijampolė ir Petrašiūnai, daugiabučių gyvenamasis rajonas iškilo tarp Petrašiūnų ir miesto. Didžiojo karo dalyvis J. Noreika didžiujosi, kad jam teko statyti visus naujus J. Janonio aikštę puošiančius pastatus: Politinio švietimo rūmus, "Pramprojektą," Miesto statybos projektavimo Kauno filialą. Su savo brigada jis montavo paminklą V. Leninui, statė Spaudos rūmus. Dabar jo bragados vyrų rankos į viršų kelia didingą IX forto memorialą.

Miestas, tarsi išaugęs iš savo rūbų, išsiveržė ir nukeliavo šiaurės rytų pusėn. Daugelį kilometrų naujajame Dainavos gyvenamajame rajone nusitęsė Lietuvos TSR 25-mečio, Draugystės, Partizanų gatvės, Taikos, TSRS 50-mečio, Pramonės, Chemijos prospektai. Baigus užstatyti Kalniečių gyvenamąjį rajoną, penkių, devynių ir šešiolikos aukštų namuose čia gyvena maždaug 34 tūkstančiai žmonių. Vien tik per šį penkmetį į naujus butus persikėlė apie septynis tūkstančius šeimų. O statybininkai netrukus atkeliauja į naują—Eigulių—rajoną, eilės laukia Silainiai. Antanas Marčiulionis

Trumpai

— Turkija Palestinei išlaisvinti organizaciją pripažino kaip teisėtą organizaciją atstovauti palestiniečių siekiams turėti nepriklausomą suverenią valstybę su savo teritorija.

— Maskvoje įvyko pasaulinė politinių mokslų mokslininkų konferencija, kurioje dalyvavo 1,500 delegatų iš 50 šalių. JAV atstovavo 250, Meksiką—100. Konferencija pripažino, kad marksizmas yra mokslas apie ateitį.

— Jungtinių Tautų komisija Ženevoje praneša, kad tūkstančiai haitiečių yra pardavinėjami kaip vergai Dominikonų respublikai. Haiti respublika už juos gauna po \$11.

— Plačiai žinoma komunistė Angela Davis reikalauja, kad Carterio administracija pripažintų palestiniečių nacionalines teises.

— Bolivijos parlamentas nutarė užmegsti diplomatinius santykius su Kuba dėl to, kad dauguma bolivičių už santykių užmezgimą.

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Sudieu atostogoms

Gazolino krizė smogė skaudų smūgi taipgi ir amerikiečių ipročiui vasaros metu paatostogauti, pabėgti nuo kasdieninės gyvenimo rutinos, kur nors toliau nuo namų. Nors kai kurie kurortai skelbia, jog turistui grįžti namo gazolino turi, bet vis tiek daugelis šią malonią pramogą padėjo į šalį. Nemaža nuo ilgesnių kelionių atostogų metu atsisakė dėl gazolino brangumo.

Jeigu atostogų sezono metu turizmo bizniam būdavo darbymetė, šiemet to nebėra. Kempingai irgi nebeprisigrūdę atostogautojų, kurortuose vietų pilna. Netgi paupėse ir paežerėse nebematyti tiek meškeriojų kaip būdavo anksčiau. Vieškeliuose pramoginių automašinių (recreation vehicles) irgi daug mažiau.

Pramoginių automašinių pramonė aliarmuoja. Kaip praneša pramonės asociacijos pareigūnai, pramoginių automašinių pardavimas šiemet sumažėjo 40 procentų. Viena, bankai daugeliui atsisako duoti paskolą pramoginei automašinei pirkti, nes pirkėjui gali įkarsti mokėti brangiai už gazoliną ir nebaigęs išmokėti paskolą jis ją gražins. Antra, daugelis apsisvarsto, ar tokiam gazolino brangymetyje verta turėti motorizuotą ant ratų kamperį, trailerį, Van automobilį...

Nesistebėkite, sako asociacijos pareigūnas Gary LaBella, kad šiemet pramoginėms automašinoms gaminti pusė fabriku užsidarė. Arba tokios garsios Cobra Industries kompanijos, kuri pernai pagamino 3,100 pramoginių automašinių kompanijos šiemet turės pelno, bus stebūklas.

Laikas, kai būdavo smagu paatostogauti, praeina ne dėl to, kad nėra kur, o dėl to, kad nė vienam gazolino brangumas čiupinėja kišenę. Kiek biednesniam, netgi ir turinčiam vidutiniškas pajamas, atostogos jau yra rimtos išlaidos.

Dar ne mirties agonijoje, bet...

Chrysler korporacija nėra eilinė korporacija. Didumu ir galingumu tik devynios korporacijos yra už ją didesnės ir galingesnės. Jos fabriku kaminais rūksta trylikoje valstijų. Korporacijai dirba apie 300,000 darbininkų. Bet štai, priėjo liepto galą. Gvolutu prašo, kad valdžia ją gelbėtų. Girdi, vertkintai jai reikia bilijono dolerių, kad nesusibankrutintų.

Milijonai skurdžių stovi eilėse, laukdami socialinio aprūpinimo pašalpų (welfare), Chryslerio korporacija drauge su jais laukia bilijono dolerių. "N. Y. Daily News" (rugpjūčio 6 d.) kolumnistas susirūpinęs netgi stato klausimą, "nejaugi laisvasis verslas ir kapitalizmas jau mirties agonijoje?" Taip, "Daily World" atsako, bet Chryslerio nelaiko pavyzdžiu, kad kapitalizmas mirties agonijoje. Kapitalistinė sistema smaugia pati save plakama ekonomikos suirutės bangu.

Su tuo sutinka ir neseniai prisaikdintas išdo sekretorius G. William Miller. Girdi, mes esame atsidūrę vargingiausioje ekonomikos aplinkoje, ko nesame turėję per 50 metų. Vadinasi, tokios blogos ekonomikai padėties nebuvo nuo 1929 metų, kai įvyko biržoje krachas, sukėlęs neregėtą depresiją, visų galų suirimą. Arba paimkime infliaciją. Išdo sekretoriaus žodžiais, ji ekonomikai yra "skaudus vėžys."

Tai išsireiškimai ne kokio eilinio politikieriaus, o žmogaus, kuris tvarko krašto ūkio finansus. Ir jie ženklina daug daugiau kapitalizmo sistemos žlugimo procesą, negu Chrysleris, gvolutu prašantis bilijono dolerių.

Jeigu anksčiau apie nacionalizavimą nebuvo nė girdėti, dabar netgi ir tokia AFL-CIO vykdomoji taryba, kuri nacionalizavimą smerkė visu griežtumu, jau prašneko, jog reikia nacionalizuoti naftos pramonę, kai nebeapatenkina žmonių poreikių. Tai irgi ženklas ir rimtas ženklas, kas kapitalizmo laukia, kai nacionalizavimas nebegąsdina ir klasių bendradarbiautojų.

Trumpai

— Mozambiko prezidentas Samora Machel ir Jamaikos premjeras Michael Manley bendrame pareiškime pasisakė, jog imperializmas yra visų tautų didžiausias priešas.

— Vakarų Vokietijoje Hitlerio knyga "Mein Kampf" yra nelegali. Iki šiol ją legaliai tegalėjo parduoti JAV karinėse bazėse knygynai. Dabar uždraudė ir ten parduoti.

— Fidel Castro Havanoje buvo susitikęs su Ispanijos socialistų darbininkų partijos vadovu Felipe Gonzales. Abu tarėsi apie Kubos kompartijos ir Ispanijos socialistų darbininkų partijos bendradarbiavimą.

— Kongreso ekonomikos jungtinis komitetas apskaičiuoja, jeigu infliacija didės kaip didėja, tai kitame dešimtmetyje už galioną gazolino reikės mokėti \$5.80, už duonos kepalą \$2.06 ir t. t.

— Sunkiau bus pirkti išsimokėjimo sąlygomis automašinos, namai ir šiaip—viskas. Bankai už paskolas palūkanas pakėlė iki 12¼ procentų, ko nėra buvę nuo 1974 metų recesijos.

— Nikaragvoje Leon provincijoje nacionalizavo buvusio diktatoriaus Somozos ir jo leitenantų 125,000 akrų dirbamos žemės ir išdalino 5 tūkstančiams mažžemių ir bežemių.

Apžvalgos

NIEKAS NEBEIŠEINA

Esame minėję, kad nacionalistams su Pavergtų Tautų savaitės minėjimais darosi vis prasčiau. Protinesni žmonės į šią antikomunistinės propagandos šventę vis labiau numoja ranka. Kaip žinia, Čikagoje šios savaitės minėjimui suruoštoje eisenoje iš lietuvių bendalyvavo tik būrelis reorgų, o jaunesnių visiškai nebuvo matyti. Detroite buvo dar prasčiau. Ten išėjo tikras fiasco.

Detroite šiuos minėjimus, kaip įprasta, ruošia susimetę į krūvą Ukrainos, Baltarusijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų socialistinių tautų reakciniai nacionalistai. Būdavo permaršuoja eiseną per miesto centrą, sustoję prie kokio skersgatvio pašūkaudavo ir išsiskirstydavo kur katrie į savo bažnyčių sales. Bet per pastaruosius kelerius metus šios jų "demonstracijos" pradėjosi darytis vis skystesnės ir skystesnės, kad šiemet su jomis netgi nebeapsirodė mieste, o tik susimetę į ukrainiečių šventovę Mekinley st. minėjimui atlikti.

Kiek žmonių į tą ukrainiečių šventovę telpa, vilkai žino. Tačiau kaip praneša "Naujienose" korespondentas, į minėjimą teatsilankė gal apie 150 žmonių. "Geriau pasakius, tik minėjimo organizatoriai, pakviesti kalbėtojai, na, ir vienas kitas žiopsotojas.

KODEL ABEJINGI?

Dažnai matome spaudoje ir girdime, kad Amerikoje yra milijonas lietuvių ir lietuvių kilmės amerikiečių. Bet štai ką "Draugas" rašo apie tą milijoną:

"Ką reiškia skaičiai, kai lietuviško romano, net gerai perkamo, teisperkamas tik keliolika šimtų, o šiaip jau mokslinių ar kitokių veikalų teisperkama šimtai, o poezijos, net iškiliausių poetų, kaip H. Radausko, teispsausdinama tik trys šimtai egzempliorių ir jų nepritrūksta. Ar visa tai reiškia, kad išėivijos lietuviai yra labai atsparūs kulturai? Juk vien "Aidų" prenumeruojama tik pusantro tūkstančio, o tai vienintelis mėnesinis kultūros žurnalas. Rodos, vien inžinierių yra per tūkstantį, medicinos daktarų apie šesetą šimtų, kunigų keletas šimtų, o kur mokytojai ir kitos profesijos. Ar tai reiškia, kad lietuvių inteligentai baisiai nusistatę prieš savo spaudą?"

Straipsnio autorius Al B. nemano, kad nusistatę prieš spaudą. Girdi, kad neprenumeruoja, yra labai daug įvairių priežasčių. Tačiau kokios tos priežastys, jis neprasizijoja nė žodeliu.

Priežastys labai aiškios. Inteligentas žmogus nėra lengvai vedžiojamas už nosies. Jis mato ir supranta, kokių apvalku apvilktą nacionalistinę spaudą. Jis mato ir supranta, kad nacionalistinę spaudą, pradedant "Aidų" žurnalu ir baigiant kitokia, yra nacionalsektantų produktas.

Neturime duomenų, bet labai dažno inteligento namuose galima matyti tarybinę knygą, tarybinių laikraščių. Žinoma, jie nėra tarybinės santvarkos šalininkai, bet Nemuno krašte tautos visapusiškas gyvenimas jam rūpi, jis nori jį pažinti, apie jį žinoti. O ką jam duoda nacionalistų spauda? Tik, kad ten persekiojimas, netvarka, viskas "no good."

Inteligentas supranta, jog tai melas, nežiūrint kuris ir nori kad taip Lietuvoje būtų. Štai kur ir pakastas šuniukas, kad nacionalistinei spaudai jis abejingas.

ŠVENTA TEISYBĖ

"Vienybėje" liepos 6 d. Girkakalis "laisvintojams" išrėžė į akis, kad—"Išėivija susipainiojusi tėvynės laisvinimo žaidimuose, iš prieš trisdešimt metų turėtų aštuonių tūkstančių lietuviškas klases lankančių mokinių "sėkmingai" nusi-gyveno ligi nepilnų dviejų tūkstančių (ir dar su tendencija mažėti)."

Komentarų nereikia.

Atsiliepimai į telefono skambutį

... Alio!—atsiliepimas į telefono skambutį—tai ilgainiui pakitęs anglosaksų sveikinimas būk sveikas! Kai kuriuose kraštuose į telefono skambutį dar ir kitaip atsiliepiama. Antai Anglijoje galima išgirsti: "Tai jūs!". Vokietis, pakėlęs ragelį, prisistato: "Cia toks ir toks." Ispanas klausia: "Kas jūs!", "Kas prie telefono!" Italias sako: "Pasiruošęs," o japonas paskatina nematomą pašnekovą: "Kalbėkite, kalbėkite!"

Mūsų krašte vartojamos visos šios formos, išskyrus gal tik itališkąjį variantą. Tačiau žinovai siūlo mokytis iš vokiečių sakyti: "Toks ir toks klauso." Jeigu kalbama įstai-goje, patartina sakyti darbovietės pavadinimą.

KODEL AMERIKA VADINAMA AMERIKA?

Labiausia paplėtes toks požiūris: Amerika gavo savo pavadinimą nuo Italijos navigatoriaus ir verslininko Amerigo Vespučio vardo.

Tyrinėtojai anglai siūlo naują hipotezę. Geužos jūreivis, tarnavęs anglams, Džonas Kabotas arba Džovanis Kabotas (apie 1455-1499) ne tik įveikė Amerikos žemyną anksčiau už Kolumbą.

Džonas Kabotas ir jo sūnus Sebastijonas (apie 1457-1557 metus) 1497 m. gegužės rytą išplaukė iš Bristolio uosto 50 tonų Azorų salų, jie pasuko į vakarus ir toliau plaukė taip, kad Šiaurės žvaigždė buvo jiems iš kairiojo porto. Po penkių savaičių keliautojai pamatė Šiaurės Amerikos krantus. O birželio 24 d., Jono Krikštytojo dieną, išlipo Niufaundlendo pakrantėje, išvertus tai reiškia "naujai atrasta žemė." Šioje žemėje karaliaus Henriko VII vardu jūreiviai iškelė Anglijos vėliava.

Kabotas grįžo į Bristolį, o karalius apdovanojo jį už atradimą kasmetine 20 svarų sterlingų renta.

Istorikai nustatė, kad Kaboto kelionė finansavo Bristolio pirkliai. Išlikusiuose dokumentuose apie vieną iš jų kalba, kaip apie "didžiausią indėlininką" Kaboto kelionę."

1897 m. Vestminsterio abatiijoje buvo rasti mokesčių įrašai. Senovės dokumentas prasideda Bristolio pirklio ir vyresniojo muitininko, kuris inėšė tuos indėlius, vardu. Tai—Ričardas Amerikas, o antspaude išrašytos raidės Americ.

Galbūt norėdamos atsidėkoti žmogui, kurio lėšomis buvo surengta ekspedicija, Kabotas ir sugalvojo pavadinti atrastą žemę jo vardu.

Dienos temomis

VASINGTONUI KELIA NERIMĄ

Nuo Floridos iki socialistinės Kubos tėra tik apie 90 mylių nuotolis vandeniui. Nemielas kaimynas Vašingtonui. Bet ką gi! Anais metais, norint susidoroti su šiuo kaimynu, iš invazijos per Pig ilanką niekas neišėjo. Taip, ten socializmas klesti ir vystosi.

Ši bėda dar nebėda. Bėda su Nikaragva. Su globota diktatoriaus Anastazio Somozos diktatūra išėjo nei šis, nei tas. Liaudis nebepakeldama skurdo, diktatorių išvijo. Sukilėliai, vadovaujami sandinistų, valdžią paėmė iš savo rankas. Ir kaip atrodo, draugišką ranką tiesia Kubai. Vašingtonui, labai galimas daiktas, ar tik neparodys špygą.

Be šių nemalonumų Vašingtonui nerimą kelia ir Karibų jūros salos. Grenada, galima sakyti, beveik jau prakišta. Po ko: o mėnesyje įvykusio saloje perversmo, naujasis premjeras Maurice Bishop visu svoriu pasiviro Kubos pusėn. Su Kuba ėmė tartis dėl ekonominės ir militarinės paramos Grenadai. Vašingtono nepasitenkinimą premjeras Jaurice Bishop viešai atmetė kaip didžiosios šalies kišimasi į nedidelės Grenados vidaus reikalus, o Kubos prez. Fidel Castro pasikvietė į svečius.

Prez. Carterio administracija susirūpinusi, —kas darosi su Grenada, gali pradėti darytis su salomis St. Lucia ir Antigua. Nedidelės šios salos—St. Lucia tik 120,000 gyventojų ir nepriklausoma nuo šių metų pradžios, Antigua 70,000 gyventojų ir nepriklausomybę gaus 1980 metų pradžioje. Tačiau, kaip vienoje, taip antroje, antiamerikinės bombos pribrėdusios sprogti. Jeigu iki šiol nebūvo ko dėl jų rūpintis, tai vien dėl to, kad jas valdė Britanija. Dabar, kai viena pasiliuosavo iš Britanijos, o antra pasiliuosavo iš Britanijos, reikalai pasikeitė. Salų žmonės nori būti laisvi ir valdytis patys be imperialistinių monopolijų ir didžiųjų diktatū.

Zinoma, Vašingtonui šios nedidelės salos ekonominiu atžvilgiu mažai ką reiškia. Tačiau bėda yra ta, kad jose iškilusios išsilaisvinimo vėliavos gali atkreipti dėmesį ir kitų Lotynų Amerikos šalių.

AFGANISTANAS JAU PRAKIŠTAS

Kaip žinia, feodalų ir dvarininkų Afganistane sukilusi darbo liaudis nuvertė reakcinį režimą ir paskelbė naują darbo liaudies valdžią su prezidentu Nur Mohammed Taraki priešakyje. Naujosios valdžios pirmas ėjimas buvo—paluosuoti mažžemius valstiečius nuo skolų ir nuomų už nuomuojamus žemės sklypelius iš feodalų ir dvarininkų. Antras ėjimas—žemės reforma. Pirmu žemės reformos žingsniu beveik 1.5 milijono akrų tapo išdalinta 230,000 bežemiams ir nustatyta kvota, kiek šeima gali turėti žemės.

Tokie valdžios patvarkymai feodalams ir dvarininkams buvo mirtinas smūgis. Tūkstančiai jų palikę savo dvarų rūmus spruko į Pakistaną ir kitas kaimynines šalis. Nespėję čia atsikvėpti, tuoj ėmėsi per savo agentus Afganistane ir pačiame Pakistane organizuoti "Nacionalinį islamišką išsilaisvinimo frontą" kovai su neva antireligine liaudies valdžia, padedami didžiųjų šalių tam tikrų agentūrų. Vienas tų Vilnis, rugsejo 6

feodalų, kaip praneša laikraštis šalių tam tikrų agentūrų. Vienas tų feodalų, kaip praneša laikraštis "Daily World," A. Gailani net buvo atsuntęs delegaciją į Vašingtoną pasitarti su valstybės departamentu.

Feodalų suorganizuoto fronto ginkluotos gaujos pradėjo išpuolius prieš liaudies valdžią su pretekstu, kad gelbsti muzulmonų tikėjimą. Skurde gyvenusių pusiauanalphabetų nė vienas valstietis šiam šūkiui patikėjo, bet neilgai. Muzulmonų dvasininkai ėmė atsidaryti savo akis ir pamatyti, ką reiškia šie feodalų gaujų religijos gynimo skraiste pridengti ginkluoti išpuoliai prieš darbo liaudies valdžią.

Labiausia suagituotų Bajawur valstijoje valstiečių musulmonų lyderis (ulema) Moulavi Mogammed Gol Seid neseniai viešai visai tautai pareiškė, jog "kiekvieno muzulmono darbininko pareiga ginti balandžio revoliuciją ir jos iškovojimus ir Afganistane neturi būti vietos liaudies priešams." Be to, Ulema pareiškime aukštai įvertino revoliucinės valdžios ėjimus muzulmonų darbininkų reikalui. J. Žačiukas

Septynmyliais pažangos žingsniais

JUSTAS PALECKIS

Kadaise, buržuazinės santvarkos metais, susieidami su poetu Kaziu Binkiu dažnai aptardavom švietimo ir kultūros reikalus. Ir visada tie pasikalbėjimai pavirsdavo nusiškundimais dėl liūdno tų reikalų būklės, dėl mūsų tautos kultūrinio atsilikimo. Svajojome apie tuos laikus, kada toji liūdna padėtis pasikeis. Sunku buvo tada, prieš 45-50 metų, įspėti kada tie laikai ateis. Vėžlio žingsniais slinko mokslo pažanga, o svajojome apie septynmylius milžino žingsnius.

Susirūpinusi menkais laikraščių tiražais, Lietuvos žurnalistų sąjunga paskelbė konkursą šūkiui, kuris paskatintų daugiau skaityti. Konkursą laimėjo toks šūkis: "Laukiniai žmonės laikraščių neskaito." Tuo būdu lietuvių tautos žmonės tapo paskelbti laukiniais...

Tie prisiminimai atėjo man į galvą pasibaigus mokslo metams ir paaiškėjus jų rezultatams. Kaip gaila, kad šiandien nebėra Kazio Binkio ir daugelio kitų draugų su kuriais sielojomės dėl skurdžios Lietuvos kultūros ir švietimo būklės. Tie skaičiai, kuriuos čia pažymėsiu, anais laikais būtų atrodę neįtikėtini, tiesiog fantastiški.

Prisimenu ir buržuazinio publicisto V. Gustainio straipsnį, tilpusį 1924 metais laikraštyje "Lietuva." Jame autorius ne tiek su džiaugsimu, kiek su baime ir susirūpinimu rašė, kad Kauno universiteto studentų skaičius pasiekė vieną tūkstantį. Jis jau reišė nuogastavimą dėl galimo inteligentų pertekliaus. O apie 1936 metus Lietuvos buržuazija jau buvo visai rimtai susirūpinusi ir tiesiog aliarmą kėlė dėl inteligentų pertekliaus, nes didėjo inteligentų bedarbių skaičius. Buvo net ikurta draugija inteligentams bedarbiams šelpti, nes daugelis žmonių, baigusiu aukštuosius mokslus, slankiojo be darbo, be duonos ir pastogės. Tuo tarpu tada per metus aukštuosius mokslus baigdavo vos trys ar keturi šimtai, vidurinį mokslą įgydavo tik apie pusantro tūkstančio jaunuolių.

Kieno lygios teisės ginamos ir kas jas gina?

Skaitome ir vis skaitome "dypukinėje" spaudoje apie tikinčiųjų "teises" ir "persekiojimus" Lietuvoje. Tiesiai pasakysime, mes toms aimanom netikime ir visai kitaip išivaizduojame bažnyčios reikalus vaistybėje, negu rašo "Draugas" ar geriausias kunigų bičiulis ir didžiausias "socialistinis bedievis,"

Susidomėjęs 1978-1979 mokslo metų rezultatais, iš Aukštojo ir specialaus vidurinio mokslo ministro H. Zabulio sužinojau, kad šiemet aukštasis mokyklas baigė apie 10 tūkstančių, o specialias vidurines mokyklas—17 tūkstančių jaunuolių. Svetimo ministras A. Rimkus pranešė, kad dienes vidurines mokyklas baigusiu buvo 32 tūkstančiai, o vakarines—23 tūkstančiai abiturientų. Tuo būdu bendrą vidurinį išsilavinimą įgijo 55 tūkstančiai žmonių. Gi profesinio-techninio lavinimosi mokyklų komiteto pirmininko pavaduotojas R. Burba informavo, kad tas mokyklas šiemet baigė daugiau kaip 20 tūkstančių jaunuolių. Taigi iš viso vidurinį mokslą baigusiu skaičius siekia 92 tūkstančių žmonių.

Tikrai, buržuazinės santvarkos laikais net išvaizduoti negalėjo, kad taip daug žmonių per vienerius metus įgytų aukštąjį ir vidurinį mokslą. Juk tada tebuvo 4 tūkstančiai aukštųjų mokyklų studentų, o vidurines mokyklas lankė tik 26 tūkstančiai. Anais laikais vargšė keturklasė pradžios mokyklą tegalėdavo baigti vos apie 10 procentų ją lankiusių, nes varguomenės vaikais turėdavo eiti piemenauti ar kitaip uždarbiauti. Buržuazija rūpinosi ne plėsti švietimą, bet jį siaurinti ir apriboti, mažinti studentų bei gimnazistų skaičių, tad gimnazijos buvo uždarinėjamos. Negalima užmiršti smetoniškame "seime" nuskambėjusio fašistinio obskuranto šūkio: "Mums reikia ne gimnazistų ir gimnazistų, bet piemenų, bernų ir mergų." Tokį šūkį vykdant ne stebėtina, kad 1940 metais pasirodė esant šimtus tūkstančių beraščių, o mažaraščių—didžioji suaugusiųjų dauguma. Tai suprantama santvarkoje, kurioje turtojų klasės rūpinosi tik savo ir savo vaikų gerove, o darbo liaudies švietimas joms nerūpėjo.

Kaip nesistebėti ir nesidžiaugti tokiu laimėjimu, kad aukštąjį mokslą pasiekusių dabar Lietuvoje yra daugiau kaip 160 tūkstančių, tuo tarpu kai 1941 metais jų buvo tik 7 tūkstančiai. Arba štai tokia skaitlinė—per pokario metus inžinierių diplomus Lietuvoje gavo daugiau kaip 36 tūkstančiai, o buržuazmečiu per 20 metų išleista vos 303 inžinieriai. Tokių palyginimų galėtume pažymėti daugybę. O svarbiausia tai, kad nežūrint milžiniško inteligentų skaičiaus išaugimo niekas nesiskundžia inteligentų pertekliumi, visi jie reikalingi, visi dirba naudingą darbą. Nuostabiai pasikeitė lietuvių tauta, niekas neišdrįs jos vadinti laukine, o daugelyje sričių ji prašoka tradicines aukštos kultūros tautas.

Emigracijoje atsidūrę buržuaziniai tuščiapečiai mėgsta girtis, kad jų valdžios laikais Lietuva toli pažengusi ir suklestėjusi visais atžvilgiais. Tegul jie paskaičiuoja, kiek šimtų metų, jų tempais žengiant, reikėtų tokiam lygiui pasiekti švietimo ir mokslo srityje, kurio Tarybų Lietuva pasiekė per 34 pokario metus.

besivadiną "Naujienomis."

Mes tik norime šitų aimanuotojų paklausti, ar ne per daug priklausoma istoriją veidmainiavimo ir melo? Stai skaitome apie kažkokį tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komitetą (TTGKK). Ko jis, atseit, pernai Lietuvoje išsikūręs, nori? Skelbiai jis nesiekias jokių politinių tikslų, tik įgyvendinti "teisingą ir praktinę tikinčiųjų ir ateistų lygybę."

Norime paklausti: o kodėl jie nekovojo už tą "lygybę," pavyzdžiui, 1924 ar 1936 metais? Kodėl jie, kaip akivaizdžiausiai parodo dokumentai (prisiminkime plačius knygos "KATALIKŲ BAŽNYCIA IR KLERIKALIZMAS BURŽUAZIJOS VALDOMOJE LIETUVOJE" komentarus, pateiktus "Laisvėje"), jie visokiais būdais persekiojo ateistus ir kitaip galvojančius lietuvius, kodėl jie smaugė netikinčiųjų sąžinę, nekaltant jau apie žiauriausią susidorojimą su komunistais? Taigi, kokios čia gali būti bent pretenzijų užuominos, jeigu sąžinės graužėjai organizuoja komitetus neva tai sąžinei ginti? Buržuazijai valdant, komunistas negalėjo viešai pasirodyti, negalėjo žmonės laikyti marksistinės literatūros. Šiandien Lietuvoje kunigas gali viešai atlikti visas savo pareigas, laikyti mišias, sakyti pamokslus, lankyti tikinčiuosius, naudotis visomis tarybinių žmonių teisėmis (tarp jų—nemokamu gydymu, poilsio teise ir t. t. ir t. t.), o, žiūrėk, jis kalba apie tariamą diskriminaciją. Tai kuo pavadinti reiškinį, kai

...dudamiesi valdžios p...

...reakcingi sluoksniai visada veržėsi į pilietinę valdžią, visuomet rėmė antilaudinę politiką, ir tik tokia padėti, kai tvarko patys valstybę, linkę vadinti "tikinčiųjų ir ateistų lygybe." Koks bausis tu dievotų veikėjų veidmainingumas!

Tačiau aišku, jog jie nepasikeis, nes tokia jų prigimtis. Laimei, Lietuvoje yra padorių kunigų, kuriems gėdinga veikla pagarsėjęs Zdebskis ir panašūs "komitetininkai" už teisių gynimą, matyt, nėra draugai. Kiekviena demagogija ir melas gali tik žalos atnešti. Argi TTGKK rūpi tikinčiųjų teisės? Nieko panašaus: vien antitarybinė politika, reakcingų kunigų interesai, ramaus, doros žmonių gyvenimo drumstymas.

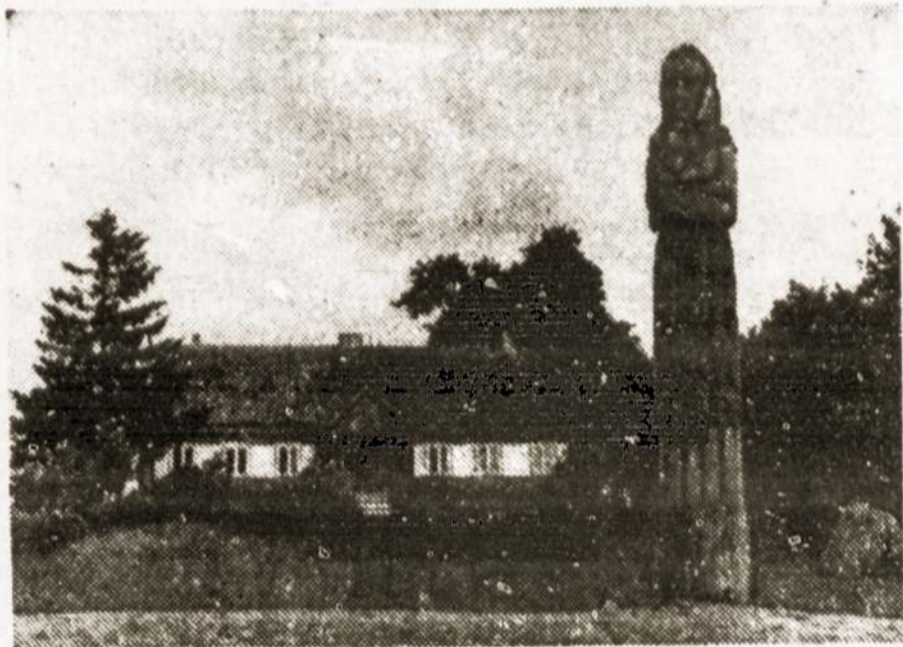
Tą žino ir taip galvoja, pažangūs išeiviai. Todėl norėtume iškelti mintį: ar nebūtų ypač naudinga, kad Vilniuje išeitų ir anglų kalba minėta knyga "Katalikų bažnyčia ir klerikalizmas buržuazijos valdomoje Lietuvoje" arba jos dalis? Jeigu tokia knyga pasklistų tarp angliškai skaitančios visuomenės, jai pasidarytų daug aiškiau, kad ne už tikinčiųjų lygybę ar teises kariauna Lietuvos katalikų bažnyčios kronikų rašinėtojai ar TTGKK veikėjai, bet už teisę uždėti žiaurų apynasrį kitaip galvojančioms, už teisę juos persekioti. Tik taip, o ne kitaip.

Ir, beje, pažūrėtume, kaip klerikalai aiškintų amerikiečiams savo pačių dokumentus. **Stebėtojas**

— Tik iškrypėlis gali širšti dėl to, jog tėvynė laiminga. **V. Hugo**
— Taika yra pirmoji prielaida kultūrai vystytis. **A. Tolstojus**

Kas namų Lietuvoje

Rašytojos Zemaitės gimtoji sodyba Bukantėje. Autoriaus nuotr.

BUKANTE

Jei važiuosite Palangon keliu nuo Siaulių, būtina užsukti į Bukantės viensėdį. Jo pusėn pakvies meniška rodyklė vos pravažiavus Plungės kryžkelę—ties keliu į Skudą. Iki Bukantės—dar apie 10 km. Turistams šis nedidelis viensėdis įdomus tuo, kad čia gimė lietuvių literatūros klasikė Zemaitė (1845-1921).

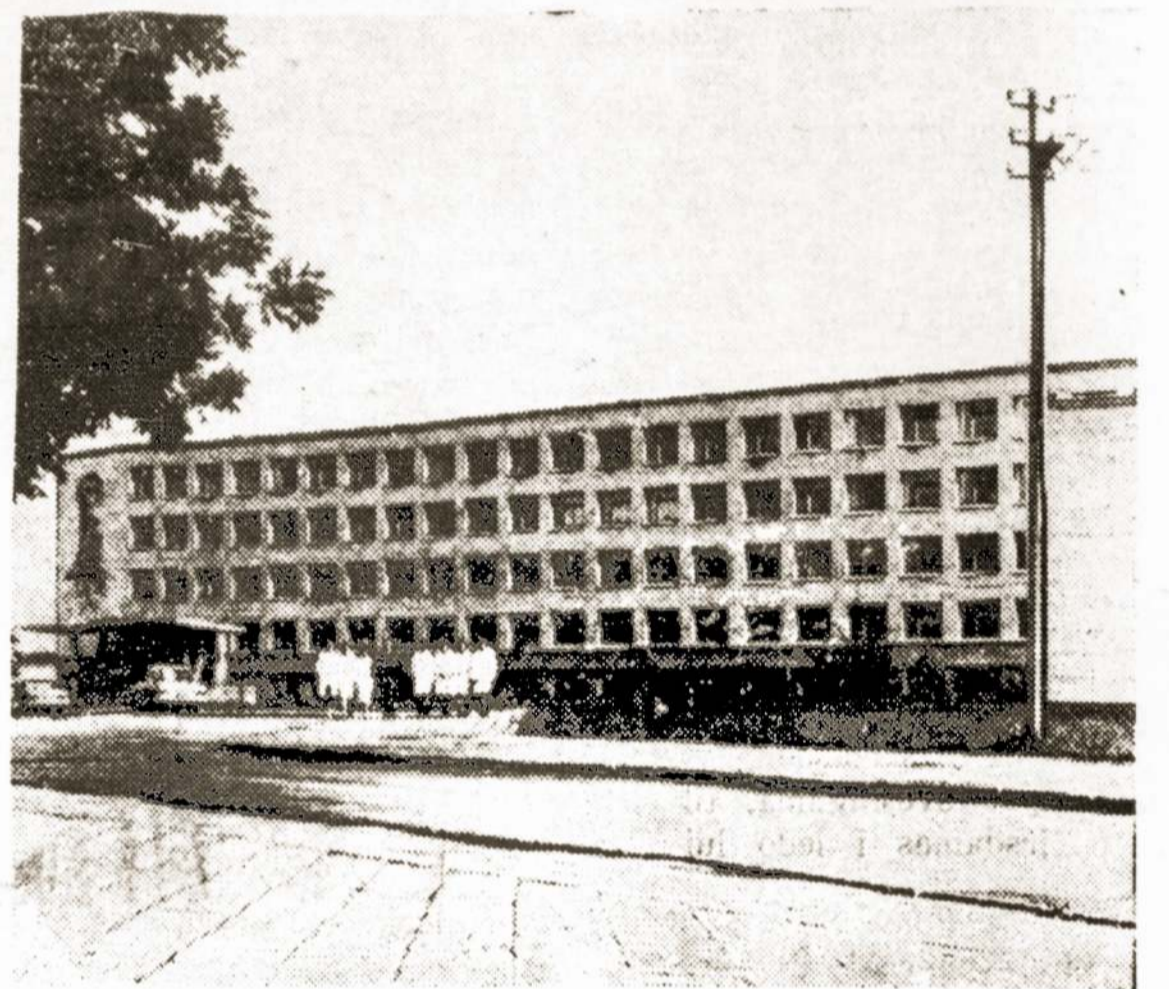
Ant rašytojos gimtinės slenksčio kiekvieną svetį priverčia stabtelėti medžio skulptūros, vaizduojančios

jos sukurtus literatūrinius herojus: Petrą Kurmeli, Jonelį, raides pažįstantį... Tai liaudies meistrų V. Majoro ir V. Griauzdės darbai. Prie rašytojos gimtosios sodybos, plačioje lauko erdvėje, lankytoją pasitinka pati Zemaitė—liaudies meistro V. Ulevičiaus medžio skulptūra. Sodyboje galite apžiūrėti įdomią ekspoziciją, kuri pasakoja apie rašytojos gyvenimą ir kūrybą, ten yra asmeninių jos daiktų.

A. Petrauskas
(Sutrumpinta)

Rusnės žuvininkystės ūkio žvejai Kuršių mariose.

Klaipėdos tarybinio ūkio-technikumo rūmai. Šioje specialiojoje vidurinėje mokykloje mokosi apie 1400 vaikų ir merginų.

Kaip Jonelis raides pažino...

Važiuoja žmonės į Ablingą

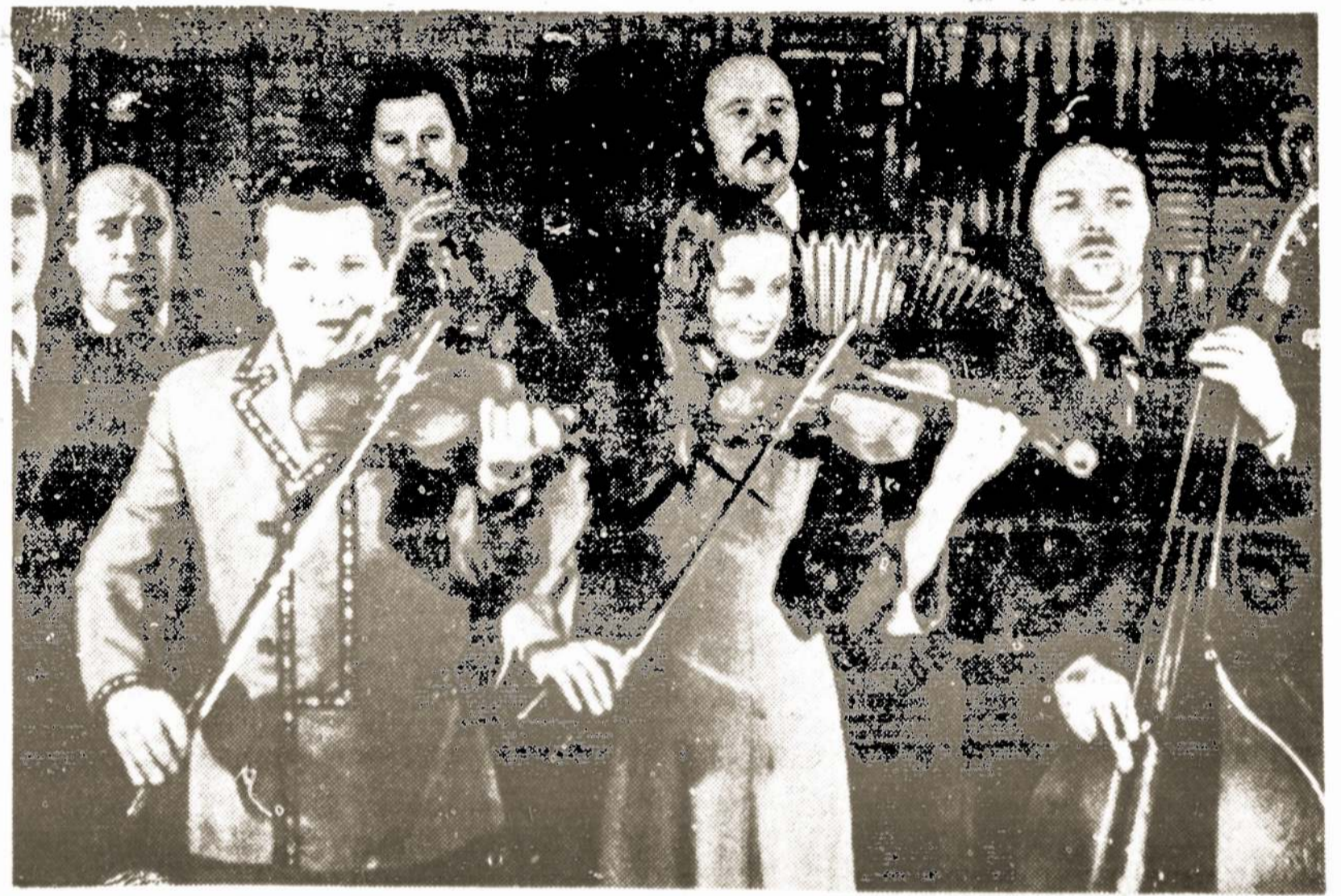
Septintąjį kartą Ablingos liaudies skulptūrų memorialiniame ansamblyje susirinko Ablingos, „Bolševiko,“ kitų kolūkių žemdirbiai, gausūs svečiai paminėti hitlerininkų sunaikinto Ablingos kaimo tragedijos, pasakyti rūstų kaltinimą tiems, kurie pakėlė ginklą prieš nekaltus žmones.

Nėra tos dienos, kad į Ablingą neplūstų ekskursijos iš Lietuvos, brolišku respubliku. Nereti svečiai čia ir užsieniečiai. Ekskursijų vadovas Jonas Petkus pasakė, kad

šiemet memorialiniame ansamblyje jau pabuvojo apie 40 tūkstančių lankytojų, o nuo 1972-ųjų, ansamblio atidarymo dienos, jų būta daugiau kaip pusė milijono.

PARODA APIE VILNIAUS UNIVERSITETĄ

VILNIUS. — Lietuvos TSR istorijos ir etnografijos muziejuje iš fonduose saugomų eksponatų surengta paroda „Vilniaus universitetas 1579-1832 metais.“ Ekspozicijoje—Universiteto rektorių, kuratorių, profesorių bei dėstytojų portretai, jų išduoti ir pasirašyti įvairūs dokumentai, disertacijos, kiti mokslo darbai, diplomai.

Vienas populiariausių meno saviveiklos kolektyvų Vilnijoje. Gražtų gamyklos kaimo kapela. Neseniai ji surengė 500-ąjį koncertą. Nuotraukoje: koncertuoja Gražtų gamyklos kaimo kapela.

Į. Zebrausko nuotr.

TILTAS ŽENGLIA PER NERĮ

Kauno pirmosios tiltų statybos valdybos meistrai, vadovaujami vyriausiojo darbų vykdytojo Alfonso Meškino ir darbų vykdytojos Danutės Preibytės, pastatė tiltui atramas. Sukalta penki šimtai polių. Dabar galingi kranai beveik kiekvieną dieną kelia gelžbetoni-

nus perdengimo blokus, kurių kiekvienas sveria nuo 13 iki 25 tonų. Tiltui reikės 256 tokių blokų.

Cia dirba seni ir prityrę tiltų statytojai—Romas Barkauskas, Jonas Varanauskas, Jonas Martišius, mechanikas, LTSR nusipelnęs statybininkas Pranas Rutka ir kiti. Tiltą baigti numatyta ateinančių metų vasarą.

NEIŠGALVOTI SUSITIKIMAI

ANELE

Spėju, kad sugrįžusi į užjūrį Anelė nežinojo, ką apie tai pasakyti. Lietuva savo keliais ją lydėjo ilgiau už kitus. Anelė tiki savo akimis. Gražu čia, miela čia, tačiau to dalyko, kuris jai taip rūpi, akimis nepamatysi. Reikalingi susitikimai, pašnekesiai, reikalinga įsiklausyti į žmonių širdis, išgirsti jų balsą. Labiausiai, regėjosi, ji netiki lozungais, parašytais stambiomis raidėmis, aukštai ištiestais per gatves, iškeltais viršum pastatų. Išgirdusi, kad lozungai ir pašnekovo gerklėje—irgi netiki, mandagiai atsisistumdama nuo jo ir nebeišmąsdama, kaip patogiau nutverti reikalingą žinią už uodegos.

Tąkart ji švelniai prisiglaudė prie rankos ir žiūrėdama į akis paklausė:

— Pasakykite, ar jūs čia nevergia?

A-ja-jai!—suskaudo širdyje. Tai buvo pirmas toks klausimas, atėjus man dirbti "Tėviškės" draugijoje. Galbūt drebtelti į akis:—ei, tu! O gal nusikvatoti, užspringti juoku ar čiaudesiu? Nepadariau nei vienaip, nei antraip. Tik pasišiaušiau, tik užgesinau akyse svetingumą, tik atšalau, pavirsdamas į ledo luitą...

— Nepykite,—paprastai Anelė,—aš labai nuoširdžiai. Nepykite.

Gal, sakau, pajuto, kad prisijavė šulinin, iš kurio mes geriam. Taip pasitaiko—nusišpjauni ir tik tuomet suvoki, kokią niekingą darbėli atlikai. Ir nėra kaip pataisyti.

Vilniaus siaura gatvele kaukšėjo smulkūs Anelės žingsniukai. Šitaip skyrėsi. Nors jos viešnage Lietuvoje dar užtruko, nors ją dar mačiau, tačiau tarp mūsų jau buvo tas sunkus skiriantis žmones daiktas, kurio nei ji, nei aš nenorėjome peržengti. Nežinia, kas Anelėi, kurią čia vadinau ne jos tikroju vardu, trukdė tai padaryti. Gi pats savo regiu išrodžiūsi ne taip kaip dabar norėtūsi.

— Anelė,—reikėjo sakyti,—žinok, Anelė, kad net nemoku tau pasakyti, kaip labai mes esame prispausti. Argi nematai, kaip labai mus slegia visa, kas tik sutelpa po Tėvynės dangumi. Net akmenys—ir jie mus slegia. Todėl, kad jie mums čia gražesni, brangesni, apdraskyti plūgais, aptreplenti kojomis. Kuomet sudedi visa tai į širdį, užkloji juos meile—oi, kokią ji sunki, oi kaip neimanoma su tokia sunkenybe širdyje apsidengti sveti-ma padange.

Tuomet, Anelė, tu gal būtumei supratusi, kad didelė meilė savo Tėvynei daug ką iš žmogaus atima. Jis nesibastys po pasaulį, siūlydamasis, kad jį kas nupirktų. Jo gyvenimas, sakyčiau, nelengvas, nes pavergtas atsakomybės už geresnę visos tautos ateitį. Ir jeigu, kaip sakei, Lietuvos žemė graži, miela, tai tik todėl, kad dar gražiau tarybinių žmonių širdyse. Atleisk man, Anelė, kad aš tuomet tik pasišiaušiau, tik užgesinau akysna svetingumą, tik atšalau, pavirsdamas į ledo luitą, ir nepasakiau tiek daug svarbaus. Negalėjau aš būti laimingas, nusimetęs tokia sunkenybe, koks yra mano gimtasis kraštas.

Pranas Karlonas

GRAŽĖJA KUPIŠKIS

Kasmet auga ir gražėja Kupiškis, ypač jo naujasis Kupos mikrorajonas. Šių metų pradžioje vaikučius pakvietė 140 vietų vaikų lopšelis-darželis. Po to dviejuose daugiaaukščiuose namuose po 40 butų įkurtuves atšventė tarpkolūkinės statybos organizacijos ir Kupiškio melioracijos statybos montavimo valdybos darbininkai bei tarnautojai.

LAZDIJŲ RAJONE

Visos Lazdijų rajono vidurinės, dauguma aštuonmečių bei pradinių mokyklų perkeltos į erdvas, naujai pastatytas patalpas. Veisiejų žemės ūkio valdymo mokykloje ruošiami laukininkystės brigadininkai ir gyvulininkystės fermų darbuotojai.

Kiekvienoje stambesnėje rajono gyvenvietėje veikia kultūros namai ir bibliotekos.

DAR VIENA MOKYKLA

Kapsuko miesto pietinėje dalyje šiemet baigta statyti 8-oji vidurinė mokykla, kurioje galės mokytis 1,264 moksleiviai.

— Mokykla atvėrė duris rugsėjo 1-ąją—sako mokyklos direktorius J. Žimaila.—Keturių aukštų pastate įsikūrė erdvios klasės, mokytojų kabinetai, valgykla, sporto ir aktų salės. Prie mokyklos bus įrengtas stadionas.

ST. PETERSBURG, FLA.

St. Petersburgo pažangių lietuvių Dainos mylėtojų choras jau sulaukė 14 metų amžiaus. St. Petersburgo pažangių lietuvių veikloje choras atliko didelį vaidmenį. Šį rugsėjo mėnesį sueina vieni metai, kaip choras persitvarkė į savarankišką organizaciją. Turime valdybą, kuri tvarko choro reikalus, o mokytoja Helena Janulytė choristus nuoširdžiai moka. Po vasaros atostogų choristai susirinks į pirmas pamokas rugsėjo 7 d. Nuo savęs linkiu chorui ilgo ir garbingo amžiaus. V. Bunkienė

"VELNIO SĖKLA"

Taip pavadintas filmas, kurį Utenos rajone pradėjo filmuoti Lietuvos kino studijos grupė. Juostos pagrindas—lietuvių literatūros klasiko P. Cvirkos kūriniai. Scenarijų filmui sukūrė plačiai žinomas režisierius V. Zalakevičius.

A. LIEPSNONIO KNYGA

Vilniaus "Vaga" 1979 m. liepos pabaigoje išleido A. Liepsnonio memuarinę knygą "O kur žvaigždės?" Pradeda nuo jaunystės Zarasuose. Jį labai paveikė kalėjusi įžymi kovotoja F. Zaraitė. Mini: 1933 m. "Laivėje" atspausdino jai eilėraščių. Autorius nupiešė apie 40 kovotojų portretų. Su jais gerai susipažino už groty. Jis vaizduoja kalintų revoliucionierių nuoširdžiausius atsiliepimus apie P. Cvirką, S. Nėrį, Janonį, V. Krėvę, I. Erenburgą, E. Sinklerį. Su dėkingumu mini R. Mizarą, A. Bimbą, V. Taurą.

Piešia M. Sumausko, J. Paleckio, J. Garelio, O. Lisienės, D. Kučinskio portretus. Jie iš knygos švytėte švyti. Knygoje nauja—išsamiau pasakoja apie kovotojų žavėjimais garsiais rašytojais. Kūrėjų vaidmuo kovoje prieš fašizmą. Piešia, kaip 1940 m. liaudis ir rašytojai šoko į naujo gyvenimo ugnį. A. Liepsnonio knyga baigiama karo vaizdais. Ji papuošta fotografijomis. Na ir autoriaus sesės Agotos Kukankaitės. Ją 1945.II.4 d. nužudė naujo gyvenimo priešai.

Knyga puikiai įvertino žurnalas "Naujos knygos" Nr. 5—1979.

Sekmadienį, rugsėjo 23 d.

"Vilnies" rudeninis piknikas po stogu

NEW NATIONAL SALEJE

3312 So. Morgan St.,

Chicago

Prasidės nuo pat ryto ir tęsis visą dieną.

Seimininkės, kaip paprastai piknikuose,

paruoš skanius užkandžius—pietus.

Visus kviečiame dalyvauti "VILNIES" piknike

ir smagiai laiką praleisti.

Direktorių taryba

PARDUODAMAS DVIEJŲ DUOBIŲ SKLYPAS

Lietuvių Tautinėse kapinėse parduodamas dviejų duobių sklypas, "Lot 2-Block 10". Abi duobes drauge kainuoja \$450, o atskirai po \$250. Sklypas gražioje vietoje.

Pardavimo priežastis—išvykstame apsigyventi į kitą valstiją ir nemanome grįžti į Čikagą.

Dėl informacijų skambinkite (312) 599-1617.

Pasidairius po Illinois sostinę

Zinodamos, kad Illinois sostinėje Springfield vyksta paroda, sugalvojome apsilankyti ir pasidairyti po pačią sostinę, nors ir pirmiau yra tekę joje lankytis. Rugsėjo 9 d. su anūke studente Sandra Wrobel sėdome į automašiną ir vykome per puikius Illinois laukus, kur pakelyje liūliavo kukurūzų laukai pranašavo gausų šiais metais vaisių. 3 ir pusę valandos buvome pas Sandros sesutę, o mano anūkę, Dawn Wrobel. Ją radome ką tik grįžusią iš atsakingų pareigų. Apžiūrėjome jos puikų žirgą ir erdvų lauką.

Kitą rytą vykome buvome kapinėse, kur pastatytas gražus A. Lincoln mauzoliejus ir paminklas. Mauzoliejus išpuoštas puikiomis gėlėmis ir visa aplinka tikrai žavi. Norisi žiūrėti ir tais papuošalais grožėtis. Ypatingai domėjosi mano bendrakeleivė būsima inžinierė Sandra. Ji kreipė dėmesį į dalykus, kurie man buvo neaiškūs. Man aiškino.

Iš čia vykome pasidairyti po rotušę. Iš lauko pusės pastatas ne per gražiausias, bet viduj matai puošnią seimelio salę, taipgi senatorių kambarius, visi aukštai puikiai išpuošti. Aplankėme ir gubernatoriaus namus, bet paties gubernatoriaus namie nebuvo.

Buvome ir Lincoln namuose. Viskas taip palikta, kaip jis gyveno, ir virtuvė.

Buvome Salam—State Park, Ill., kur rodė Lincoln gyvenimą. Pastatyta dviejų veiksmų drama, vaidino gyvi artistai. Vaidino puikiai. Man buvo labai smagu žiūrėti. Kas buvo neaišku, pasiteiravau pas savo anūkę. Jų dėka pilnai susipažinau su velionio Lincoln gyvenimu ir darbais.

Sekančią dieną vykome į Illinois valstijos parodą. Kaip kiekvienoje parodoje, taip ir šioje buvo įvairių įvairiausių eksponatų. Tačiau šioje parodoje buvo gyvulių, paukščių, augalų ir daržovių. Visko suminėti neįmanoma. Tik pasakysiu, kad tikrai buvo ko žiūrėti ir susipažinti su Illinois valstijos gyvuliais, augalais ir visokiomis gerybėmis.

Sekmadienio rytą vykome į Springfieldo priemiestį Pleasant Plains, Ill. Čia račome rankdarbių muziejų, pradedant audiniais, siuviniais, mežginiais ir baigiant medžio drožiniais ir akmens bei kitokiais išdirbiniais, kaip moliniais puodais ir t. t.

Keletą dienų praleidome tikrai naudingai ir grįžome į Čikagą puikiai nusiteikusių ir prisisėmusių žinių apie Illinois sostinės grožį ir jos istorinius paminklus.

Mudvi su Sandra grįžome geroje nuotaikoje, bet jai mažai teko galvoti apie matytus vaizdus. Ji skubėjo į Denver, Colo., tęsti studijas. Rugsėjo 18 d., tėvams lydinti, išvyko studijoms į Denverio universitetą. J. Urmonienė

Mirė šimtmetis dail. Varnas

Čikagiečius pasiekė skaudi žinia, kad liepos 19 d. mirė žymusis dailininkas, buvęs Meno akademijos prot. Adomas Varnas. Velionis 1979 m. sausio 1 d. atšventė savo 100 metų gimtadienį. Buvo gimęs 1879 metais sausio 1 dieną Joniškėje.

Liepos 23 d. palaidotas Lietuvos Tautinėse kapinėse. V-te

SHEDD AQUARIUM PAGEIDAUJA

Shedd Aquarium, 1200 South Lake Shore Drive, Chicago, Ill., 60605, atsiklausia, kas turi laiko ir nori tinkamai jį sunaudoti, nejaunesni kaip 18 m. a., ateiti į talką. Jie siūlo lankyti jų 8 sesijų kursą pradedant spalio 2 d., o po to, jei galima, skirti vieną savaitės dieną patarnauti lankytojams—būti gidu. Prašoma užsiregistruoti rugsėjo 11 d. aukščiau nurodytu adresu arba paskambinkite 939-2426, ext. 78.

Cleveland, Ohio

SUSIŽEIDĖ AGOTA PALTON

Clevelando Lietuvių Moterų klubo pirmininkė drg. Agota Palton, besitrukdama po namus, paslydo ir skaudžiai susižeidė. Mūsų Agota visą savo gyvenimą rėmė pažangų judėjimą ir nuosirdžiai dirbo organizacijose. Labai gaila, kad ją ištiko tokia nelaimė. Nors ji randasi namuose, bet gydytojo priežiūroj. Linkiu jai greitai pasveikti ir vėl dirbti pažangos labui. Ją galima aplankyti jos namuose: 692 E. 157 St., arba paskambinkite telefonu: 249-9721. Ji labai išsilgusi savo idėjos draugių.

NAMŲ SAVININKŲ ŽINIAI

Jau dabar sakoma, kad metų pabaigoje namų savininkams bus pakelti mokesčiai nuo 15 iki 20%. Bet pramonės firmoms taksai tepakils tik 10%. Kitais žodžiais, namų taksai mieste ir apylinkėje šiais metais pakils 40% daugiau, negu pernai. Mūsų Ohio seimelio delegatai mums taksus "vokavo." Nepamirškime tokius, kurie rūpinasi mūsų reikalais, o ne didžiųjų bendrovių.

Clevelando elektros bendrovė nori pakelti mokesčių už elektrą. Ji nori gauti \$6,000,000 daugiau, negu pernai. Bet meras Kucinich ir visa eilė mažesnių miestelių merų daro viską, kad mokesčiai nebūtų pakelti.

Chrysler bendrovė pradėjo dejuoti, esanti bėdoje. Nesant gazolino, žmonės mažiau perka automašinių. Daugelis darbininkų neteko darbo. Tas pats ir su kitomis automašinių bendrovėmis. Bet dalykai nepagerės, jei darbininkai neteks darbo. Tenka rimtai susirūpinti. J. Petraus

LLD 19 KP. NARIŲ ŽINIAI

Praėjo keli mėnesiai nuo LLD 19 kp. narių susirinkimo. Kai kurie nariai gal mano, kad tai įvyko dėl valdybos neapdairumo. Visai ne. Veik kas mėnesį buvo pranešta laikraščiu, kad įvyks susirinkimas, bet pasitaikė, kad pranešimas gautas pavėluotai ir negalėjo tilpti laikraštyje. Dabar paaiškėjo, kad redakcija turi gauti pranešimą bent pora savaitių prieš susirinkimą.

Taigi, mūsų sekantis susirinkimas įvyks rugsėjo 8 d. 1 val. popiet, "Vilnies" salėje. Padėkite visus kitus reikalus į šalį ir būtinai pasistenkite atsilankyti. Netenka aiškinti, kad kuopa tik tada bus veikli, kuomet jos nariai lankys susirinkimus ir dalyvaus kuopos reikalų sprendimuose.

Pasitikiu, kad suprasite svarbą ir į šį susirinkimą atsilankysite. Ypatingai kviečiu tuos narius, kurie dar nesumokėjo duoklės už šiuos 1979 metus. Pasimokėkite, jei norite gauti naujų knygų.

Kuopos pirm. K. Yurgon

Laiškai ir parama "Vilniai"

Gerbiami vilniečiai,

Laiške rasite čekį sumoje \$25. Iš jų \$15 už prenumeratą mano gimnaitės O. Cepavičienės Kaune, \$5 už pikniko bilietus, o likusi \$5 parama laikraščiu.

Nuosirdūs linkėjimai visiems vilniečiams.

V. Preikša
Delavan, Wis.

Gerbiameji,

Prisiunčiu \$10. Iš jų \$5 parama laikraščiu ir \$5 už pikniko bilietus.

Eugene J. Stanley
Warren, N. J.

Sveiki,

Prisiunčiu prenumeratos mokesčių \$10 ir \$5 paramos. Viso \$15. Visiems linkiu geros sveikatos.

M. Pechura
Middlefield, Ohio

Gerbiama "Vilnies" Administracija,

Prisiunčiu čekį sumoje \$30. Iš jų \$20 skiriame "Vilnies" paramai, o likusiais \$10 mokame prenumeratą.

Linkime visam kolektyvui geros ir tvirtos sveikatos.

K. ir A. Naravai
Shenandoah, Pa.

Dear Editor:

I am enclosing a check for twenty dollars to cover my subscription and yearly donation. \$10.

Truly Yours,

Walter ir Emily Pozar
Folsom, Pa.

Gerbiami vilniečiai,

Prašau priimti mano kuklią paramą \$10, o kitas \$10 tai bus mokesčiai už laikraščio "Vilnis" prenumeratą. Linkiu visiems geros sveikatos ir ištvermės Jūsų dideliuose darbuose.

C. Melnis
Springdale, Pa.

Gerbiama "Vilnies" Adm.: Siunčiu "Vilnies" pikniko vieno pundelio bilietų šaknutes ir \$10 vertės čekį. Užmokame už bilietus, o likusieji \$3.75 bus parama "Vilniai."

Geriausi linkėjimai visam "Vilnies" kolektyvui. P. Žilinskas

LINKIU SĖKMINGO PIKNIKO

Gavau Jūsų siųstus "Vilnies" pikniko bilietus. Čia siunčiu mokesčių už tuos bilietus \$6.25. Taipgi \$25 paramos. Be to, siunčiu kitus \$25 ir prašau juos persiųsti "Laisvei." Viso rasite čekį sumoje \$56.25.

Linkiu sėkmingo pikniko ir geros sveikatos visam kolektyvui.

Joe Koll
Phoenix, Ariz.

JAI "VILNIS" PIRMOJE VIETOJE

ALBERTINA JAKIENĖ

Daug metųėjusi "Vilnies" bendrovės direktorių tarybos pirmininkės pareigas Albertina Jakienė dėl sveikatos susilpnėjimo pasitraukė iš direkcijos, bet "Vilnies" reikalai jai pasiliko prie širdies. Ji kiekviena vajuje ar šiaip gimtadienio bei kitomis progomis įteikia "Vilniai" paramos \$100. Ji tą patį padarė ir šį kartą, atvykusi į kultūriečių susirinkimą ir sužinojusi, kad kultūrietės įteikė "Vilniai" \$50.

Sis Albertinos elgesys rodo, kad jai "Vilnies" reikalai pirmoje vietoje. Kad visi taip rūpintųsi, tai nereikėtų abejoti apie laikraščio ateitį.

Garbė Tau, miela Albertina!
Kultūrietė

ATSIŠVEIKINUSIOS DAMALAKAIS

Drg. M. Vasiliauskienė ir jos dukra Frances Jordan sakė, kad jos buvo pas E. K. Damalokus Stevensville, Mich., palinkėti sėkmės apsigyvenus naujoje vietoje. Jos lankėsi rugsėjo 18 d. Pasitaike, kad tuo laiku buvo Damalokų įvairių daiktų išpardavimas iš varžytynių. Buvo atvykusi iš Californijos ir Emilijos duktė Augusta su anūku.

Damalai sakė paliks Michiganą rugsėjo 21 d. ir išvyks į St. Petersburg, Fla. Pastoviam apsigyvenimui. —V-te

Kultūrietės vėl apdovanojo "Vilni"

Rugsėjo 21 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Narių atsilankė skaitlingai. Pirmininkė U. Juodaitienė ir jos talkininkė A. Vaitkienė paruošė skanių užkandžių ir prieš susirinkimą nares pavaišino, o draugės A. Paulikienė ir A. Druseikienė savo gimtadienių proga pavaišino nares saldžiu skystimėliu.

Susirinkimą atidarė ir tvarką vedė draugijos pirm. U. Juodaitienė. Buvo viena minute pagerbtas mirusios narės Mary Green atminimas.

Valdyba davė platų raportą iš savo veiklos, pažymėdama, kad atliko visus darbus, kurie jai buvo pavesti.

Sekr. Marazienė perdavė narėms drg. Onos Miller (Remeikienės) iš Pittsburgh, Pa. ir nuo Marcelės Pašakauskienės linkėjimus. Jos apgalvėdavo, kad negali būti su mumis nes per toli gyvena.

Pranešė, kad mūsų ligonės sveiksta: M. Marquardt jau grįžo iš ligoninės, Viktorija Walteraitė jau dalyvavo susirinkime ir dėkojo už nepamiršimą jos laike ligos. Isabell Mattas koja sugijo. Dėkoja už atjautimą laike jos nelaimės. Dar vis serga P. Juzėnienė, L. Matuzienė. Narės linki joms pasveikti.

Nutarta atšaukti praeito susirinkimo tarimas turėti vaišes prieš susirinkimą, nes tas reikalauja maisto ruošėjų ankstyvo atsilankymo. Drg. Sella Chapas pasižadėjo talkininkauti paruošimui pasivašininimui maisto.

Nutarta nusipirkti "Vilnies" pikniko bilietų už \$10.

Kadangi "Vilnis" paskelbė vaju sukėlimui \$20,000 fondo, tai nutarta prie to fondo prisidėti draugijai įteikiant \$50. Drg. Albertina Jakienė padėjo nariams už gražų mostą, padėjo \$100 ir pasakė, kad ji įteikianti tą šimtinę draugijos vardu. Būtų gražu, kad ir kitos narės ją pasektų.

Atsikreipta talkos būsimam "Vilnies" piknikui rugsėjo 23 d., bet tas reikalas paliktas sekančiam susirinkimui.

Atžymėta šių narių gimtadieniai: A. Peters, V. Urbikas, V. Samuelienė, L. Matuzienė, Ann De Salvo, M. Valaitienė, E. Klatauskienė, M. Plauškievė, K. Stukienė, Sharon Bammert, V. Sutkienė, M. Balčaitienė, A. S. Druseikienė, A. Paulikienė.

Joms palinkėta ilgo, sveiko ir darbingo amžiaus ir sudainuota Ilgiausių metų.

Po susirinkimo visos skirstėsi gerame ūpe.

Sekantis draugijos narių susirinkimas bus rugsėjo 18 d. 12 val. dieną "Vilnies" salėje. Prašau narių nepamiršti. Sekr. J. Mėnė

St. Petersburg, Fla.

Gertruda Raškauskienė

— Liepos 7 buvo klubo parengimas ir susirinkimas. Pagerbti mirę klubo nariai: Kazys Puišis, Marijona Kriščiūnienė, Agnes Jurevičienė, Jonas Wallin-Valinčius.

— Sunkiai susirgo Juozas Kriščiūnas. Jį ištiko paralyžius. Paguldytas šv. Antano ligoninėje. Labai gaila Juozo. **Linkime pasveikti**

— Iš atostogų sugrįžo Adelė Budris, Julia White. Jos buvo Čikagoje Mary Melničiuk buvo Kalifornijoje pas dukrą.

Pas Kuzmickus svečiuojasi jų anūakai iš Cleveland, Ohio.

Juozas ir Bronė Vaitkai išvažiavo į Čikagą. Lilija Novak išvažiavo pas sūnų į New Jersey.

— Buvo malonu matyti draugus A. A. Jocius ir Q. W. K. Kelley, jie jau seniai nebuvo klube. Nusiskundė silpna sveikata. Gaila. Linkiu sveikatos.

Bronė Mayer savo tėvo Jono Wallins garbei klubui paaukojo \$100 ir A. L. D. 45 kp. \$50. Ačiū. Gražus pavyzdys kitiems.

Mūsų miestą retkarčiais aplanko žymūs žmonės. Vieni atvažiuoja atostogų, kiti pas gimines. Manau, kad plačiai Amerikoje žinoma dainininkė Gertruda Raškauskienė. Ji dainuoja amerikiečiams. Bet kartą į metus ir mes turime laimės ją išgirsti, kai ji atvažiuoja pas uošvius Andrių ir Moniką Raškauskus. Šį sykį ji dainavo lietuviškai, pas-kui angliškai, pagaliau sekė duetas su St. Kuzmicku.

Jonas ir Margaret Milleriai atostogauja Kanadoje. Pranas ir Vera Budrioniai svečiuojasi Lietuvoje.

Linkiu visiems laimingai praleisti atostogas. **J. Andriulienė**

ATSIPRAŠOME FLORIDIEČIŲ

"Vilnius" 22 numeryje 1979 m., rugpjūčio 23 d. laidoje tilpo užuojauta velionio Joseph Kriščiūno šeimai. Bet pavardėje per neatsargumą vietoje "r" įrašyta "e", vietoje Kriščiūno, Keisčiūnas. Atsiprašome velionio šeimos ir abiejų draugijų, būtent: LLD 45 kp. valdybos ir narių ir Lithuanian Senior Citizens Club. **Red.**

"Vilnius" piknikas rugsėjo 23 dieną

Jau daug grįžta "Vilnius" pikniko parduotų bilietų šaknučių, o su jomis ir pinigai už bilietus. Bet yra ir tokių, kurie skundžiasi, kad nėra kam parduoti. Toki skundai rodo, kad "Vilnius" reikalai mažai rūpi. \$5 už knygutę nėra didelis dalykas, tik reikia noro ir meilės laikraščiai.

Kaip jau iš pirmesnių pranešimų žinoma, piknikas bus salėje, kitaip sakant, "po stogu," rugsėjo 23 d., New National Hall (Lenkų salėje), 3312 So. Morgan St.

"Vilnius" bendrovės direktorių tarybos šeiminingas planuoja paruošti tinkamesnį maistą, visus svečius gerai ir skoningai pavaišinti. Neabejotina, kad jos tikrai pavaišins ir ilgai prisiminsime jų vaišingumą.

Labai svarbu, kad šis piknikas būtų svečiais skaitlingas. Tūli vilniečiai sako, kad geriau jiems prisidėti su penkine-kita, negu dalyvauti piknike. Toks manymas yra labai klaidingas. Taip, parama laikraščiai reikalinga, bet nemažiau svarbu matyti, kiek turime rėmėjų ir koks skaičius skaitytojų tikrai pageidauja, kad laikraštis dar ilgai tarnautų. Kuo daugiau svečių atsilankys į šį pikniką, tuo jausimės tvirtesni, ir bus ūpas ir noras dar stambiau remti, nes žinosime, kad "Vilnius" ateitis dar ilgam užtinkrinta.

Taipgi prašome prie progos pakviesti savo asmeninius draugus bei kaimynus, kad ir jie atsilankytų nuotaikingai praleisti sekmadienio popietę ir pasivaikinti skaniais patiekalais.

Tenelieka Čikagoje ir apylinkėje ne vieno pažangaus lietuvių, neatilankiusio į šį pikniką. Jame išgirsite gražių atpasakojimų apie T. Lietuvą, nes mūsų ekskursantai bus grįžę ir daug ko įdomaus papasakos.

Iki pasimatymo piknike! **J. M-nė**

Atvyksta maloni viešnia

KSAVERA KAROSS

Gavome Jessie ir Frank Vesely iš Kalifornijos laiškutį. Jie rašo, kad svečiuojasi pas Sonią ir Juozą Karosus. Sako, kad laiką leidžia labai nuotaikingai. Siunčia Karosų, M. Baltulioniūtės ir Telda King linkėjimus.

Jie rašo, kad rugsėjo 7-9 dienomis Čikagoje bus drg. S. Karosienė. Ji dalyvaus American Soviet Graugystės suvažiavime. Reikia manyti, kad ir lietuviai šia proga su ja galėsime susitikti.

Laukiame, labai laukiame. **Julija K.**

PARSIVEŽĖ DAUG ŽUVIES

Estelle ir Vincas Bogden buvo išvykę atostogų. Jie daugiausia laiko leido žuvaudami prie Bowstring, Minn. vandeny. Sake, pagavę daug žuvies. Viso praleido 10 dienų. Grįžo į namus rugpjūčio 9 d. ir žuvimi pavaišino savo draugus bei kaimynus.

Smagu buvo matyti Estelle gražiai nusiteikusių ir patenkintą poilsiu. **Julija M.**

GRĮŽO IŠ VIEŠNAGĖS

Kultūriečių susirinkime teko susitikti drg. A. Paulikienę. Ji dar ne per seniai grįžusi iš įdomios ir malonios viešnagės. Alice sakė, kad ji su dukra Jody buvusios San Diego, Cal., pas savo giminaičius K. ir K. Krasauskus. Jų dėka jos turėjusios progos plačiai pasidairyti po gražiąją Kaliforniją. Labai norėjusi pasimatyti su drg. A. Staškiene, bet nepavyko surasti. Taipgi apgailestavo, kad neturėjo daugiau vilniečių adresų, negalėjo jų aplankyti.

Antroji stotis buvo Aurora, Colo. Čia viešėjo taipgi pas giminaičius B. Milkus. Jų dėka turėjo progos pavaišinti po puikius Colorado kalnus ir pasidžiaugti jų grožiu.

Sakė, kad jos su dukra ilgai nepamirš šios puikios kelionės ir įgautų išpūdžių. **Vilnietė**

Roselandiečių žiniai

Siuomi primenu Roselando Lietuvių Moterų klubo narėms, kad mūsų susirinkimas įvyks vieną savaitę vėliau, tai yra vietoje rugsėjo 3 d. bus rugsėjo 10 d., 12:30 val. dieną, Anielės salėje, 4500 So. Talman Ave. Priežastis rugsėjo 3 d. bus šventė—Darbo diena, tai teko nukelti vieną savaitę vėliau.

Prašau pasistengti atsilankyti, nes turėsime pasitarti apie suruošimą kokio renginio. Yra ir daugiau skubių ir svarbių reikalų, kuriuos turėsime apkalbėti.

Pasitikiu, kad visos suprasite šio susirinkimo svarbą ir į susirinkimą atsilankysite. **Sekr. J. U-nė**

APLANKĖME B. PAVILIONIENĖ

Rugpjūčio 16 d. mudvi su Sofija Baubliene nuvykome į Roselandą aplankyti drg. Bessie Pavilionienės. Radome ją nepertvėričiausioje sveikatoje. Be to, ji jau dėstė daiktus, nes ruošiasi palikti Roselandą ir apsigyventi pas sūnų ir jo šeimą. Aišku, išgyvenus vienoje vietoje virš 40 metų, nelengva ją palikti...

Bessie apgailestavo, kad negali niekur išeiti. Prisiminus, kad rugsėjo 23 d. bus "Vilnius" piknikas "po stogu," ji tuojaus nusipirko visą knygutę bilietu, už \$5.

Palinkėjome mielai draugei geros sveikatos ir išikurti naujoje apylinkėje. Smagu, kad drg. Bessie nepamiršta paremti laikraštį "Vilnius." Dėkui Sofijai už transportaciją. **J. Urmonienė**

J. ANDRULIENĖ RAŠO

Gavome korespondenciją nuo drg. Julijos Andriulienės iš St. Petersburg, Fla. ir kartu laiškutį, kad rugpjūčio 19 d. vyksta pasisvečiuoti į T. Lietuvą ir aplankyti mylimo vyro Vinco Andriulio kapą. Rašo, kad buvo išvykusi pas sūnų ir jo šeimą Richmond, Va., ir dalyvavusi anūko vestuvėse, už tai nesuspėjusi parašyti į laikraštį.

Tarp kitko Julija nusiskundžia, kad daugelis buvusių korespondentų, sutingę... Linkime Julijai malonios viešnagės T. Lietuvoje. **Vilnietė**

IŠVYKO PAS BROLĮ

Žinoma dainininkė ir nuoširdi pažangių organizacijų narė bei veikėja Helen Bordner ir jos šeima rugpjūčio 10 d. išvyko pasisvečiuoti pas brolių K. Pažarską Wisconsin valstijoje. Sakė, ten svečiuosis mažiausia 10 dienų.

Linkiu visai Bordnerių šeimai linksmy ir malonių atostogų. **Julija U.**

EX MAINIERIŲ ŽINIAI

Siuomi primenu Ex Mainierių Draugiško klubo nariams, kad mūsų narių susirinkimas įvyks rugsėjo 15 d. 12 val. dieną "Vilnius" salėje. Kadangi mes laikome susirinkimus retai, tai svarbu, kad visi nariai susirinktų ir pasimokėtų duokles. Kitaip neteksime nario teisių.

Yra visa eilė reikalų, kurie reikia aptarti. Taipgi nemaža narių per šį laiką iškeliauja į amžiną poilsį.

Mūsų klubo pirmininkas Jonas Copin buvo išvykęs pasisvečiuoti į savo tėvų žemę ir praneš, ką jis ten matė ir kaip jam ten patiko. Kartu su juo buvo ir jo žmona Adelė.

Be kitų reikalų, turėsime pasitarti ar nereikėtų surengti kokį renginį. Tad būkite visi ir laiku, nes vaisės teikiamos 12 val. dieną. **Sekr. M. Marquardt**

MALONUS SVEČIAS

Rugpjūčio 21 d. į "Vilnius" raštinę buvo užėjęs Stasys T. Straukas. Jis pastatuoja laiku gyvena Phoenix, Arizona. Stasys sakė, atvykęs sveikatos reikalais. Svečias užsirašė laikraštį. Sakė vyks pas gimines Cicerroje, po to vyks į Grand Rapids, Mich. O už savaitės kitos, grįš į namus. Buvo smagu su Stasium pasikalbėti. Linkiu jam geros sveikatos ir malonios viešnagės. **Senė**

J. NAGRECKIO SVEIKATA MENKA

Teko apsilankyti pas drg. Juozą Nagrecką, kuris prieš kiek laiko krisdamas sužeidė koją. Pasirodo, kad kojos kaulas skilęs ir negyja, tad jis negali niekur iš namų išeiti.

Būtų gerai, kad jo draugai jį aplankytų. Jo adresas 7252 So. Campbell Ave., Čikago, Ill. 60629.

Linkiu Juozui atgauti sveikatą. **A. P-kienė**

V. WALTERAITĖ GRĮŽO PRIE DARBO

Tūlą laiką išbuvusi ligoninėje drg. Viktorija Walteraitė ne tik grįžo į namus, bet ir į darbą. Ji dirba ir prie laikraščio "Vilnius" išsiuntinėjimo. Jai sergant, teko dalį jos darbo atlikti administratori, kurios sveikata ne per tvirtiausia. Dabar Viktorija atlieka savo darbą.

Smagu ją matyti susveikusią ir dirbant. **Vilnietė**

MIRĖ JULIJA BIČIŪNIENĖ

Čikagiečiams, ypatingai Bridgeporto kolonijos lietuviams, gerai žinoma Healthy Food Restorano savininkė Julija Bičiūnienė mirė rugpjūčio 19 d. sulaukusi 65 m. a. Liūdi 3 dukros, 5 sūnus ir jų šeimos.

Velionė buvo nauja ateivė, bet gražiai sugyveno su kaimynais.

NAUJAS SVEIKATOS DIREKTORIUS

Čikagos miesto merė J. Byrne paskyrė naują Čikagos miesto sveikatingumo sistemos egzektuvo direktorių Ph. Davis. Jis pirmiau dirbo JAV gubernatorių komitete Washington, D. C.

**MIRĖ IR PALAIDOTAS
ANTANAS DARĄŠKA**

Rugpjūčio 9 d. mirė Antanas Daraška, sulaukęs 74 m. a. Velionis gimė 1905 m. birželio 11. Pana, Illinois. Dar mažas buvo tėvų nuvežtas į Lietuvą ir ten užaugo. Po pirmo pasaulinio karo grįžo į savo gimtąjį kraštą. Atvykęs dalyvavo su pokario atvykusiu jaunimu. Priklausė prie taip vadinamo "Jaunimo" (grinorių) ratelio.

Vedęs apsigyveno su žmona Antanina Walworth, Wisconsin, kur ir gyveno iki mirties.

Prieš-trejetą metų buvo nuvykęs pasisvečiuoti į Tarybų Lietuvą. Jam labai patiko tenykštis gyvenimas ir džiaugėsi savo apsilankymu. Skaitė laikraštį "Vilnis" ir tiems, kurie bandė kitaip kalbėti apie Lietuvą, sakydavo "užteks meluoti ir šmeižti Lietuvą."

Velionis buvo palaidotas iš Petro Bieliūno koplyčios rugpjūčio 13 d. Lietuvos tautinėse kapinėse.

Gaila žmogaus. Prašau žmonos Antaninos ir kitų giminių ramintis.

Vyšnutė

MIRĖ LIETUVIAI

Rugpjūčio 7 d. mirė Jonas Markauskas, sulaukęs 84 m. a. Gimė Lietuvoje, Gražiškuose. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Rugpjūčio 7 d. mirė Antanina Damijonaitienė, sulaukusi 82 m. a. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone, Gyliškių kaime. Šioje šalyje išgyveno 30 m.

Rugpjūčio 10 d. mirė kun. Martynas A. Kavolis, sulaukęs 82 m. a. Gimė Lietuvoje, Gargžduose. Į šią šalį atvyko po antrojo pasaulinio karo.

Rugpjūčio 13 d. mirė Mikalina Slušnis-Geštautaitė, sulaukusi 80 m. Gimė Lietuvoje, Kražių apylinkėje, Burniškių kaime. Šioje šalyje išgyveno virš 50 metų.

Rugpjūčio 15 d. mirė Antanas Stakulis, sulaukęs 99 m. a. Gimė Lietuvoje, Rokiškio rajone. Šioje šalyje išgyveno daug metų.

Rugpjūčio 16 d. mirė Kazimieras Motekaitis, sulaukęs 73 m. Gimė Lietuvoje, Panevėžio rajone, Seduvos apylinkėje, Pavartyčių kaime. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

CHICAGO, ILL.

Mirus

Jonas Marquardt,

Reiškiu gilią užuojautą mielai drg. Mortai mirusio žmonai ir visiems jos ir Jono giminėms ir draugams.

REDLANDS, CAL.

Mirus

Marijai Dementienei,

Reiškiu užuojautą sūnui Gilbertui, jo šeimai ir kitiems artimiesiems.

ALISĖ JONIKIENĖ

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Onai Navickienei,

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą vyrui Petrui, sūnui Julii P., Allen Park, Mich., bei kitiems giminėms ir draugams.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB

CHICAGO, ILL.

Mirus

Mary Greenis,

Reiškiame gilią užuojautą velionės giminaitėms: Aldonai Shaughnessy, Jeanne Richir, jos vyrui Harold, Robert Jakaitis, jo žmonai Mildred ir kitiems giminėms bei idėjos draugams. Ir mes kartu liūdime netekusios draugijos narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJOS VALDYBA ir NARĖS

BAY PINES, FLA.

Mirus

Ig. Miletz

(BAY PINES VETERANS HOSPITAL),
Reiškiame gilią užuojautą sūnėnui Vincui Šeštokui, Chicago, Ill., bei kitiems artimiesiems ir draugams.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
St. Petersburg, Fla.

WALWORTH, WISCONSIN

Mirus

Antanas Daraška-Deresky,

Reiškiame gilią užuojautą žmonai Antanetai, visiems giminėms Amerikoje, Lietuvoje ir Kanadoje. Ir mes liūdime netekę brangaus asmens.

Antanas Powell
Vincė Powell
Chester Powell
Mary Powell
Pranas Vaitkus

Antoinette Vaitkienė
Augustas Kanapė
Jonas Pateckas
Alfonas Pateckas
Alice Pauliukas

MIRUS

**John Marquardt,
Mary Dementis,
Jonui Bernotui**

(Valeria Urbikas broliui),

Reiškiame gilią užuojautą jų šeimoms, giminėms ir idėjos draugams. Ir mes liūdime kilnios idėjos draugu.

NELLIE ir LOUIS DE SCHAAF

A.A. ANTANAS DARĄŠKA

(ANTON DERAŠKY)

Gyveno Walworth, Wisconsin.

Mirė 1979 m. rugpjūčio 9 dieną, sulaukęs 74 m. Gimęs Pana, Illinois, 1905 m. birželio 11 dieną.

Paliko nuliūdę: žmona Antaneta, pagal tėvus Lingis, uošvis Louis Lingis, gyv. Lake Delavan, Wis., dėdė George Genčius, taip pat jo sūnūs Juozas ir Kazys su šeimomis Chicagoje, švogerka Eugenija Evaškis Chicagoje, pusseserės: Barbara Beck ir Mrs. Willard Lodtz, pusbrolis Kazys Gent su šeima, gyv. Springfield, Ill., pusseserė Anita Winner su šeima, gyv. Collinsville, Ill., pusbrolis Earl Gent su žmona ir šeima, gyv. Rockfield, Mo., Juozas ir Sofija Kalinauskai, gyv. Philadelphia, Pa., pusbrolis Jonas Daraška su žmona ir šeima, gyv. Scottville, Mich., pusseserė Leona Zukas su vyrų ir šeima, gyv. Custer, Mich.; Ontario, Kanadoje gyv. pusbroliai Mike Guba, Vytautas Genčius ir Mrs. Matt Guba, giminės Chicagoje — Vincas ir Frances Šidlukas bei kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko brolis Stasys ir keturios seserys — Leokadija, Domicėlė, Marijona ir Eugenija, taip pat švogeris Kostas Lingis su žmona ir šeima.

Kūnas buvo pašarvotas šeštadienį 6 val. vak. Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Ave.

Pirmadienį, rugpjūčio 13 d., 9:30 val. ryto buvo lydimas iš koplyčios į Lietuvos Tautines kapines.

Visi a.a. Antano Daraškos-Derasky giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami jį prisiminti maldose ir kalbose.

Nuliūdę licka:

ŽMONA ir DAUG GIMINIŲ bei DRAUGŲ.

Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.